

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות בע"מ

תיק חיצוני:

כפני כבוד השופט ערי סומך

התובעת: אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ

-נגד-

הנתבעת

ושולחת ההודעה לצד ג':

צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות בע"מ

-נגד-

הצד השלישי: י.ד. דקל קרמיקה בע"מ

-נגד-

הצד הרביעי: סכח סוכנויות בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.אי.גי, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"י

תיק חיצוני:

פסק דין

1

2

רקע כללי העובדות הצריכות לעניין

3

4 .1 ביום 1.9.2002 נמסרה לידי בני הזוג אריק ואיילת דיליאן משיח חזקה כדירת מגורים
5 צמודת קרקע המונה שלושה מפלסים (שתי קומות ומרתף) הנמצאת ברחוב שמעון 97
6 מודיעין (להלן: "הבית") אשר נבנה על ידי הנתבעת העוסקת בתחום הבניה.

7

8 .2 ביום 12.7.2005 הגיע מר אריק משיח לבית בשעות אחר הצהריים, לאתר שאסף את
9 בתו מהמעון, וגילה שהבית ברובו מוצף מים, מהקומה השנייה וזרמו המים היישר למרתף
10 הבית. אף מהר מר משיח לקומה השנייה בכדי לגלות את מקור הנוזילה וגילה כי מקורם
11 בחדר ארון השירות של חדר אמבטיית המשפחה המצוי בקומה השנייה. פתח מר משיח את
12 הארון וגילה כי הצינור הגמיש הימני, מתוך שני צינורות גמישים, האחד למים קרים והאחר
13 למים חמים, המתחברים תחת הכיור לברז הכיור, מנותק בקצהו העליון, באזור המחבר
14 שנועד שמחבר בין הצינור הגמיש לצינור הברז המתכתי אשר מורכב לברז, תוך שהוא מתז
15 מים לכל עבר.

16

17 .3 לבית נגרם נזק רב כעקבות הצפה רבתי זו, אומדן הנזק לשם השבת מצבו לקדמותו,
18 נאמד בסכומים של עשרות אלפי שקלים. ניכר צורך בריצוף השיש בקומת המרתף
19 ובפרוזדור הקומה העליונה, בריצוף הפרקט בשלושה חדרי השינה, פירוק, תיקון והרכבה
20 של ארון חדר האמבטיה ועבודות תיקון צביעה, וטיח.

21

22 .4 על בני הזוג משיח עברה תקופה לא קלה. משך תקופה של כמחצית השנה בוצעו
23 בביתם עבודות שיפוץ שכללו בין היתר פירוק רצפת חדרי השינה והמרתף והתקנת תנורי
24 חימום לשם ייבוש הרטיבות בחלל המצוי תחת הרצפה. מטבע הדברים נראה הבית כמעט
25 כאחר בניה בו התגוררו בני הזוג משיח על ילדיהם.

2 מתוך 24

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"י

תיק חיצוני:

- 1
- 2 .5 התובעת הינה חברת ביטוח אשר העניקה בשעתו לבת הזוג משיח כסוי ביטוחי בגין
- 3 נזקי מבנה ורכוש לבית. בני הזוג משיח הפעילו את פוליסת הביטוח שברשותם ובמסגרת
- 4 זו שילמה להם התובעת סך כולל של כ-60,000 ₪ וזאת בהתאם לאומדן הנוזקים בבית על
- 5 פי הוות דעת שמאי רכוש מטעמה אשר ביקר בבית ביום 9.8.2005, היינו פחות מחודש
- 6 ימים מאז אירוע ההצפה.
- 7
- 8 .6 במסגרת תביעה זו מבקשת התובעת לעשות שימוש בזכות התחלוף המוקנית לה
- 9 בסעיף 62 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 ולתבוע הזרה מאת הנתבעת את הכספים
- 10 אותם היא שילמה למבוטחיה. יוער כי סכום התביעה המקורי אשר שיקף תחילה את סכום
- 11 תגמולי הביטוח בצירוף שכ"ס שמאי התובעת ששולם על ידה הופחת בהסכמת בית
- 12 המשפט והינו עומד כיום על סך 40,553 ₪ וזאת בעקבות כספים ששילמה חברת שחר
- 13 העוסקת בטיפול ומניעת נזילות לתובעת, בעקבות הטכס השירות שבין החברות.
- 14
- 15 .7 את עקרי חציה מפנה התובעת כנגד הנתבעת. הנתבעת הינה החברה הקבלנית אשר
- 16 בנתה את הבית ובכלל זה התקינה את הצינור שדלף במסגרת זו. בכתב תביעתה מגוללת
- 17 התובעת שרשרת של פניות מצד מר משיח לנתבעת בסמוך לקרות האירוע על מנת לתקן את
- 18 הנוזק. משסירבה הנתבעת לעשות כן, בין היתר מנימוקים הקשורים בפנייתו באיחור, משך
- 19 12 ימים מהאירוע לנתבעת, נאלצו ב"ה משיח להפעיל את הפוליסה שלהם אצל התובעת
- 20 ולתבוע פיצוי על פיה.
- 21
- 22 .8 לעמדת התובעת, האחריות לקרות הנזילה והתקלה בצינור רוכצת לפתחה של
- 23 הנתבעת וזאת מתוקף הכלל המנוי בסעיף 41 לפקודת הנויקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968
- 24 שכן היא אינה יודעת ולא יכולה הייתה לדעת את הנסיבות שגרמו לאירוע הנדון וכי אירוע
- 25 זה מתיישב עם פעולות שלנתבעת הייתה שליטה מלאה עליהן וכי נראה כי נסיבות האירוע
- 26 מצביעות על כך שהייתה התרשלות מצד הנתבעת בעת רכישת והתקנת הצינור בבית יותר
- 27 מאשר העדר התרשלות כאמור, ועל כן סבורה התובעת שהנטל להוכיח כי לא הייתה
- 28 התרשלות שתחוב בגינה, חל על הנתבעת. עוד טוענת התובעת כי היה זה תפקידה של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.אי.גי, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 הנתבעת, מתוקף היותה החברה הקבלנית האחראית על הבנייה והתקנת הצינור בבית,
2 לדאוג לביצוע עבודת תשתית בצורה תקינה ובטוחה תוך שימוש בצנרת תקינה ובטוחה. על
3 כן הנסיבות של האירוע מחייבות יותר עם העובדה שהנתבעת התרשלה במחדל או
4 במעשה ו/או נהגה בפזיזות ו/או קלות דעת בכל מה שקשור להתקנת צנרת ו/או אחזקה
5 תקינה של הצנרת כעת בניית הבית. בעניין זה מפנה התובעת לאחריותה של הנתבעת
6 כחברה קבלנית לחוק המכר (דירות), תשל"ג-1973 (להלן: "חוק המכר (דירות)").
- 7
- 8 9. הנתבעת מכחישה מכל וכל את אחריותה לאירוע ההצפה. לטענתה הבית נמסר לבי"ה
9 משיח כשלוש שנים לפני התרחשותו של האירוע בחלוף תקופת הכדק המגריה בחוק המכר
10 (דירות), ומאז הם עושים בו שימוש בתור בעלים לרבות בצינור אשר מילא את ייעודו ללא
11 כחל וסרק משך תקופה ארוכה של שנים. על כן ככל שדלפו מים מהצינור הרי שהדבר נובע
12 ממעשיהם ו/או מחדליהם של הדיירים בעקבות פעולות פיזיות שנעשו על ידם בצינור
13 באמצעות הנחת חפצים שונים בארון השירות שבו הוא ממוקם, וייתכן שאלו הונחו ו/או
14 פגעו ו/או נפלרו ו/או נשענו עליו וגרמו בכך לשליפתו ממקומו. הנתבעת נסמכת בעניין זה
15 על חוות דעת שמאי התובעת בה נקבע כי הצינור נשלף ממקומו.
- 16
- 17 10. לחילופין טוענת הנתבעת שהיא עשתה שימוש בצינור תקני המתאים לחיבור בין ברז
18 קיר לברז כיור בחדר אמבטיה וכי הצינור הותקן בצורה מקצועית וראויה וככל שדלפו מים
19 הרי שהדבר נובע מכוח עליון שאין לה שליטה עליו. באשר לנוק וקורותיו, הנתבעת טוענת
20 כי בי"ה משיח פנו אליה לראשונה בעניין זה בחלוף כשבועיים ימים מיום אירוע הנוק וזאת
21 בשעה שהסכם המכר שבין הצדדים מחייב אותם לפנות לנתבעת מיד לאחר גילוי הליקוי
22 בבית. כתוצאה מכך, נגרם לנתבעת נזק ראייתי שכן היא לא יכלה לאמור את הנוק נכון ליום
23 התרחשותו או בסמוך לו, כאשר לנוכח עיכוב זה הביא הדבר להתרחבות הנוקים בבית תחת
24 חובתם של אלו להביא להקטנתם ועל כן יש לייחס להם לכל הפחות אשם תורם שבכוחו
25 להפחית את הפיצוי שעשוי היה להיפסק לתובעת.
- 26
- 27 11. עוד מוסיפה הנתבעת וטוענת כי בעקבות הפנייה אליה, היא פנתה אל צד ג'-חברת י.ד.
28 דקל קרמיקה בע"מ שהינו ספק הצינור ממנו רכשה היא את מוצריה, אשר נציג מטעמו ביקר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

**ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"**

תיק חיצוני:

- 1 בבית בתחילת חודש ספטמבר 2005 וזה מסר לה כי הסיכה לנוילה בבית נעוצה
2 באטמוספירה גבוהה של מים שזרמו בו שמקורם במערכת המים הסביבתית. במידה שכך
3 ימצא, מבקשת הנתבעת לקבוע כי הדבר מטבעו אינו מצוי בשליטתה ועל כן אין מקום
4 להטיל עליה כל אחריות להתרחשות והופעת הנזק בבית.
5
- 6 .12 הנתבעת טוענת כי במקרה זה לא מתקיים לגביה כלל "הדבר מדבר בעד עצמו" מאחר
7 והתנאים הקבועים לצורך החלתו אינם מתקיימים. לנתבעת אין ולא הייתה היכולת לדעת
8 מה היו הנסיבות שהביאו למקרה הנזק וזאת בהעדר שליטה שלה על הנכס שגרם לנזק
9 לנוכח הזמן הרב שחלף. הנתבעת מבקשת להפנות לעובדה שהצינור פעל בצורה תקינה
10 במשך כשלוש שנים תמימות וכי הכשל שהתגלה בו יכול היה להתרחש מסיבות מגוונות,
11 רובן כאלה שאינן תלויות בה וכי אירוע הנזק אינו מתיישב יותר עם המסקנה שהנתבעת לא
12 נקטה זהירות סבירה מאשר עם המסקנה שהיא כן נקטה זהירות שכוון.
13
- 14 .13 הצד השלישי - חברת י.ד. דקל קרמיקה בע"מ, הינה חברה לשיווק כלים סניטריים
15 ואביזרי אמבט שונים, לרבות ברידס וצינורות ממנה רכשה הנתבעת את הצינור כחלק
16 ממוצרים שונים אותם רכשה הנתבעת ממנה במסגרת בניית הבית ובתים נוספים אחרים.
17 במסגרת הודעתה לצד שלישי טוענת הנתבעת כי הצד השלישי התחייב כלפיה בהספקת
18 מוצרים העומדים בתקנים הדרושים ובעלי איכות גבוהה המתאימים לשימושיה של
19 הנתבעת.
20
- 21 .14 על יסוד כך נטען כי אילו יימצא שהיא אחראית לנזק בבית בשל התקנת הצינור שנרכש
22 מצד ג' מבקשת הנתבעת לקבוע כי מדובר בצינור פגום באיכותו ו/או סוגו ו/או העדר מתן
23 הנחיות לתחזוקתו ו/או אי התאמתו לשימוש או בתקן הישראלי הנדרש. הנתבעת טוענת כי
24 צד ג' ידע כי היא עושה שימוש בצינור הגמיש לביצוע חיבורים מהסוג שברצע בבית זה
25 הוצג בפניה כמתאים לכך. לפיכך, ככל שימצא כי התובעת זכאית לסעד הכספי אותו היא
26 תובעת, במלואו או חלקו, לדעת הנתבעת על צד ג' לשפותה באופן מלא כתוצאה מכך.
27

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.אי.ג'י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות בע"מ

תיק חיצוני:

15. הצד השלישי אינו מכחיש את מהות יחסי המסחר בעת הרלוונטית בינו ובין הנתבעת ואך את דבר רכישת הצינור ממנו. עם זאת לטענתו במרעד ההזמנה הוא הבהיר לנתבעת כי כיוון שהוא אינו היצרן של הצינור אותו הוא רכש מהיבואן, אין הוא נושא באחריות לטיב המוצר. לכל היותר לטענתו, יש לראות בו כגורם מתווך בין הקבלן ליבואן. עוד נטען כי הוא אינו מפקח על תהליך הרכבת הצינור והוא אינו נוטל בו חלק ועל כן אין לו מידע בנוגע למקור הדליפה בצינור. בעניין זה ממשיך צד ג' וטוען כי בין מרעד מכירת הצינור לנתבעת חלפה תקופת מה, במהלכה מצוי היה הצינור בשליטתה הבלעדית והיא זו אשר אמתה על תנאי אחסנתו והשימוש שנעשה בו עד להתקנתו בבית. על כן ייתכן שבמהלך תקופה זו נפל פגם בצינור שאינו קשור בו. צד ג' גם טוען כי נגרם לו נזק ראייתי באשר לא התאפשר בידו לכדוק את הצינור הפגום בעקבות הודעתם המאוחרת של ב"ה משיח על הנזק בביתם חרף חובתם בדבר מתן הודעה תוך זמן סביר לקבלן ומשביקר נציג מטעמו בבית לא הוצג בפניו הצינור. האיחור במתן ההודעה על הנזק מעיד לטענת צד ג' כי זה נגרם בשל רשלנותם של דיירי הבית וזאת גם לנוכח הזמן שחלף מהרגע שהוא הותקן בבית ופעל ללא דופי עד לרגע הפיצוץ שהתגלה בו.
16. הצד השלישי הגיש הודעה לצד רביעי כנגד יבואן הצינור, חברת סבת סוכריות בע"מ, במסגרתה טען כי רכש את הצינור ממנו במהלך תחילת חודש אוגוסט 2002 תוך שהוא נסמך על חשבונית רכש לטובתו נושאת תאריך 5.8.02 ובה תיעוד דבר רכישת בין היתר 40 יחידות של צינור מאריך גמיש לכרו פרח. לטענתו, צד ד' טען בפניו שמדובר בצינורות מאיכות מעולה, העומדים בתקנים הנדרשים ומתאימים לשימוש מן הסוג שלשמו הוא נמכר על ידו ללקוחותיו, תוך שהוא היה מודע ליערו של הצינור והשימוש שנעשה בו על ידי קבלנים הנמנים על לקוחותיו ועל כן והתחייב בפניו במתן אחריות בעת הזמנת המוצר. משפנה הצד השלישי לצד הרביעי בעניין הזה לאתר הפיצוץ שהתגלה בצינור וביקש ממנו לקחת אחריות כלפיו, פטר אותו זה האחרון בלא כלום. הצד השלישי שב וטוען על כן כי הצד הרביעי אחראי לאיכות ותקינות הצינור ובתור שכך אחראי גם כלפיו חאת ככל שיקבע כי עליו לשאת בנזק בו נתויב הנתבעת. יוער כי תחילה הגיש הצד השלישי הודעה לצד רביעי כנגד חברה בשם צוקר את מנקין בע"מ שגם עמה לטענתו היו לו יחסי מסחר דומים לאלו של צד שלישי, חברת סבת, אך משהתברר במסגרת כתב ההגנה שלו כי מערכת יחסים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זתב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"פ

תיק חיצוני:

- 1 זו התחילה לאחר שדיירי הבית כבר קיבלו את החזקה בבית, החיר לו בית המשפט למחוקה
2 ולהגישה מחדש כנגד הצד הרביעי המתאים.
3
4 17. בהגנתו, הודה צד ד' במערכת היחסים העסקית בינו וזכין צד ג' אך הכחיש כל
5 מעורבות וקשר לאירוע הנדון. לטענתו אין לו כל מירע על איזה צינור מדובר, מי יצר אותו
6 והאם מדובר בכלל בצינור המדובר שנמכר על ידו לצד ג'. לטענתו אין בנמצא הוכחה שצד
7 ג' רכש את הצינור האמור דווקא ממנו במסגרת רכישותיו בתחילת חודש אוגוסט 2002
8 ולא מכל ספק או יבואן אחר, וכי דווקא מפאת העובדה שהחזקה בבית נמסרה בתחילת
9 חודש ספטמבר 2002 לרוכשים, היינו מיד לאחר רכישת הצינור, מקים הדבר חזקה שלא
10 מדובר בצינור שנקנה אצלו שכן חזקה על הנתבעת שהרכיבה את צינורות האינסטלציה
11 בבית, מוקדם בהרבה קודם שמסרה היא את החזקה בו לדייריו. על כך משיב לו מר בתצהירו
12 מר יוסי דקל מנכ"ל צד ג' ובעליו כי כמועדים הרלוונטיים לתביעה, נהג צד ג' לרכוש
13 צינורות גמישים כדוגמת הצינור שסופק לנתבעת באופן בלעדי מאת צד ד' ועל כן זהות
14 מקור הצינור הספציפי ברורה וידועה.
15
16 18. צד ד' מוסיף ומכחיש כי התחייב במתן אחריות כלשהי בעבור הצינור מפאת זה שהוא
17 אינו היבואן או היצרן שלו. לשם כך מפנה צד ד' את צד ג' ליצרן הצינורות שזהותו כלל
18 אינו ידועה לו.
19
20 19. עוד נטען כי צד ד' אינו מפקח על הרכבת הצינור ואין לו כל מידע האם הכשל היה
21 בהרכבתו וכי לא הוכאה כל ראיה בנוגע לטיב הכשל או סוגו או שימוש לא סביר שנעשה
22 בו בכדי להפעיל עליו לחצים לא נאותים הכוללים הנתה של חפצים הממוקמים מתחת
23 לארון הכיור שבו מותקן הברז. לטענתו, אין בידיו מידע באשר לתנאים בהם אוחסן ותשמר
24 הצינור מרגע שיצא את חצרו והאם הוא טופל בצורה סבירה וטובה על ידי שולחת ההודעה,
25 הנתבעת ומי מעובדיה. פניית דיירי הבית באיחור לתובעת בטענה לנוקים לא סבירים
26 וקיצוניים אף היא חיבלה לטענתו ביכולת לבחון את הנוק וללומדו.
27
28

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"מ

תיק חינוכי:

החומר הראייתי הנוגע לעניין:

- 1
- 2
- 3 20. הצדדים הגישו תצהיר עדות ראשית מטעמם לפי הסדר הבא:
- 4
- 5 • מטעם התובעת הוגש תצהירו של מר אריק משיח, דייר הבית, ותצהירו של מר אורי
- 6 אילתי, מסלק תביעות בתובעת. לתצהירים צורפו נספחי התביעה הרלוונטיים
- 7 לרבות חוות דעת שמאי התובעת וכן תמונות צבע הכוללות בין היתר תמונה הצינור
- 8 הגמיש הניזוק, הארון על מוצריו, ותמונות רצפות והמרצפות שניזוקו.
- 9
- 10 • מטעם הנתבעת הוגש תצהירו של מר רפאל צרפתי, מנכ"ל הנתבעת.
- 11
- 12
- 13 • מטעם צד ג' הוגש תצהירו של מר יוסי דקל מנכ"ל צד ג' והבעלים של החברה.
- 14
- 15 • מטעם צד ד' הוגש תצהירו של בן ציון סבת מנכ"ל החברה.
- 16
- 17 21. ביום 1.1.15 התקיים דיון הוכחות במהלכו נחקרו נותגי התצהירים פרט למר בן ציון
- 18 סבת מטעם צד ד' אשר שהה בתורל אותה עת (על משמעות הדבר ראה בפרק סיכום פסק
- 19 הדין) וכן שמאי התובעת על שמאותו. הצדדים הגישו סכומיהם בכתב והותירו לפתחו של
- 20 בית המשפט להכריע כיסוד המחלוקת שביניהם.
- 21
- 22
- 23

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"מ

תיק חיצוני:

דין ומסקנות:

1

2

3

על צינור קטן אחד נטל החוכחה לגבי

4

5 22. התובעת והנתבעת חלוקים ביניהם בשאלת זהותו של הגורם שנצרך להוכיח את מקור
6 הנזק בצינור. למשמעות זו חשיבות כשאלת נטלי הוכחה הרשלנות או העדרה בהתקנתו.
7 בתמצית יצוין כי התובעת ריכזה את עיקר מאמציה בעניין זה, בנייתו של כלל "הדבר
8 מדבר בעד עצמו" הנקוב בטעיף 41 לפקודת הנוזיקין (נוסח חדש) ובפרט מבחן השליטה
9 שטמון בו, שהינו אחד מרכיביו בהסתמכה על פסק דין ישראליפט הידוע כע"א 241/89
10 ישראליפט תש"לג בע"מ נ' הינדלי, פ"ד מט(1) 45 (להלן: "פס"ד ישראליפט"), שם קבע
11 בית המשפט העליון כי "מבחן השליטה" חל בעניין המערערת שהינה חברה שעסקה בייצור
12 מעליות ובמתן שירותי אחזקה ותיקונים למעליות שיוצרו על ידה, כלפי אדם שנהרג
13 ממעלית שהותקנה על ידה בבניין שבו הוא התגורר וזאת חרף כך שהתקנתה של המעלית
14 בבניין הייתה 9 שנים לפני מועד האירוע. הנתבעת ביקשה לקעקע את עמדתה זו של
15 התובעת ולשלול את אבחונה לפסק דין ישראליפט ודומיו על המקרה הנדון כפרט בכל מה
16 שקשור ל"מבחן השליטה" הנערך בו, כיוון שלטענתה שונה המקרה הנ"ל מהמקרה שנדון,
17 שם קיבלה על עצמה המערערת ליתן שירותי אחזקה למעלית ולבדוק את תקינותה וכסיתות
18 פעולתה ועל כן לא התקנתה של המעלית היא זו שהקימה תשתית להחלתו של "מבחן
19 השליטה" והכלל האמור על פיו, כי אם הפרת חובתה של המערערת לתחזק את המעלית
20 באופן תקין. הנתבעת גם סבורה שהתובעת לא הוכיחה את התקיימותם של יסודות עולת
21 הרשלנות, כל שכן "אי התאמה" לפי חוק המכר (דירות).
22

23 23. לשם בחינה מיטבית יותר של המקרה שבפניי, לנוכח המחלוקות הקשורות בעקרו של
24 דבר בשאלת מקור הפרדות הצינור מבטיסו, שאלה שיש לה חשיבות בנוגע לשאלת נטלי
25 ההוכחה בתיק זה, אנסה למצות את מגוון האפשרויות שעומדות על הפרק בעניין מקור
26 הפגם בצינור בעת האירוע כפי שאלו נטענו על ידי הצדדים:
27

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 איי.אי.גיי, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"י

תיק חיצוני:

- 1 א. אפשרות ראשונה הינה שהצינור התבקע כתוצאה מחיבורו הרשלני על ידי הנתבעת
2 או מי מטעמה לצינור המתכת המוביל לברז. כתוצאה מכך, במרוצת השנים התבקע
3 המחבר שבין הצינור הגמיש לצינור המתכתי והצינור נותק מבסיסו.
4
- 5 ב. אפשרות שנייה הינה שמדובר בצינור אשר הובר לברז חרף הימצאותו של פגם
6 נסתר או גלוי לגביו אשר הלך עם השנים והתרחב בקצהו העליון עד לכדי בקיעתו
7 של המחבר שמחבר אותו עם צינור ברז הכיור.
8
- 9 ג. אפשרות שלישית, הינה שלחץ מים לא שגרתי בין בסמוך לאירוע או לפניו, לפרקי
10 זמנים מתמשכים או שונים, כגון בטופי שבוע, כפי שהעיד על כך שמאי התובעת נ
11 עמ' 18 שורה 9 לפר' הדיון הוא זה שיצר עומס לא ראלי וסכיר עד שפי הצינור
12 התבקע ונותק ממקומו.
13
- 14 ד. אפשרות רביעית אותה העלו המשיבים בהגנתם, הינה שכתוצאה משימוש לקוי
15 בארון השירות שבו מותקן הצינור, על דרך של אחסון חומרי ניקוי או כל דבר אחר,
16 נוצר עומס פיזי וחיצוני לא רצוי על הצינור עד אשר זה יצא ממקומו וגרם לנזילה.
17
- 18 ■ במאמר מוסגר אציין כי קיימת גם אפשרות חמישית והיא שילוב של אחת או יותר
19 מהאפשרויות הנ"ל לכדי יצירת האצת תהליך הפרדות הצינור מבסיסו ואולם מפאת זה
20 שהצדדים לא נתנו דעתם לאפשרות שכזו והרחיבו בה, לא אתן לכך אני את דעתי.
21
- 22 24. כאמור, הצדדים חלוקים ביניהם בנוגע לאפשרויות הנ"ל אלא שהתובעת טבורה כי
23 הנטל להוכיח את מקור הנזק בצינור חל על הנתבעת בהסתמכה על הכלל הטמון בסעיף 41
24 לפקודת הנויקין [נוסח חדש].
25
26

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"

תיק חיצוני:

1

2

25. סעיף זה קובע כך:

3

4

" בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה כי לתובע לא היתה ידיעה או לא היתה לו יכולת לדעת מה היו למעשה הנסיבות שגרמו למקרה אשר הביא לידי הנוק, וכי הנוק נגרם על ידי נכס שלנתבע היתה שליטה מלאה עליו, ונראה לבית המשפט שאירוע המקרה שגרם לנוק מתיישב יותר עם המסקנה שהנתבע לא נקט זהירות סבירה מאשר עם המסקנה שהוא נקט זהירות סבירה — על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי המקרה שהביא לידי הנוק התרשלות שיחוב עליה."

11

12

13

26. על תכלית כוונתו של הכלל עמד בית המשפט העליון כך:

14

15

"כלל הדבר מעיד על עצמו, הקבוע בסעיף 41 לפקודת הנזיקין, מאפשר להעביר את נטל ההוכחה לשכמו של הנתבע, באופן המטיל עליו את החובה להוכיח שלא התרשל ביחס לאירוע הנוק. " (ע"א 7895/08 קלינה ואח' נ' אליעזר וכניו הנדסה תכנון וביצוע ואח' (פורסם בנבו, 31.8.11).

16

17

18

19

20

21

27. כלל זה טומן בחובו על פי לשונו שלושה תנאים מצטברים:

22

23

א. **התנאי הראשון** הינו שלתובע לא הייתה ידיעה או לא הייתה לו יכולת לדעת מה הן הנסיבות שהביאו לאירוע המזיק. בעניין הזה נקבע כי חוסר הידיעה הנדרש צריך להתייחס לנסיבות הממשיות שגרמו למקרה שהביא לידי הנוק. זיהוי הנכס המוגע ו/או המקום ממנו נפל אין בהם כדי לשלול חוסר ידיעה של הנסיבות הממשיות שגרמו לנוק. (ע"א 169/77 שחרץ נ' ליברמן, פ"ד לב (3) 561).

24

25

26

27

28

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרמתי צבי ושח' חברה לבניין וקבלנות
בע"

תיק חיצוני:

- 1 ב. התנאי השני הינו מכתן השליטה על פיו הנוק נגרם על-ידי נכס שהיה בשליטתו
2 המלאה של הנתבע.
3
- 4 ג. התנאי השלישי מחייב שאירוע המקרה יתיישב יותר עם המסקנה שהנתבע התרשל
5 מאשר עם המסקנה שנוקט זהירות סבירה. ההסתברות לרשלנות המתבקשת במקרה
6 שזכה הינה מקלה וכללית זאת להבדיל מאפשרות של הסתברות לרשלנות מסוימת
7 בגורם לנוק. (ע"א 377/85 נעים נ' משרד החינוך והתרבות, פ"ד מב (1) 153).
8 משמעותו של תנאי זה הינה העברת נטל השכנוע אל כתפי הנתבע להוכיח כי נהג
9 בוהירות סבירה או שאין קשר בין התנהגותו לבין הנוק. אין בהעלאת ספק סביר
10 כלבר כדי לפטור אותו מאחריות אלא עליו לשכנע את בית המשפט בעודף
11 הסתברות כי במקרה הנדון לא היתה התרשלנות מצידו ואין זה מספיק שיעורר ספק
12 בנוגע להעדרה.
13
- 14 הנטל לשכנע בדבר התקיימותם של שלושת התנאים האמורים חל על הנתבעת וזאת 28
15 בהתאם למאזן ההסתברות על-פי מצב הראיות בסופו של המשפט, תוך התחשבות במשקל
16 עדויות התביעה מחד ובראיות הנגדיות של הנתבעת מאידך (ע"א 789/89 סמדר עמר,
17 קטינה נ' קופת חולים של ההסתדרות הכללית, מו(1) 712 כן ראה עניין קלינה לעיל).
18 למקרא טיעוניהם של הצדדים ניכר שהם חלוקים ביניהם בעיקר ביחס לאפשרות של יישום
19 התנאי השני והשלישי שכן בכל מה שנוגע לתנאי הראשון ניכר שאין מחלוקת ביניהם
20 שלדירי הבית ובפרט למר משית, לא הייתה ידיעה בזמן אמת אודות הנסיבות שהביאו
21 להפרדות הצינור ממקומו שהינו המועד הקובע על פי הפסיקה בנושא זה (ראה פס"ד נעים
22 לעיל). התנאי השני והרלוונטי יותר לענייננו, הינו מכתן השליטה. התובעת טוענת
23 בהסתכמה על פסק דין ישראלימט כי תנאי זה עשוי לכאורה להתקיים גם מקום בו החזיק
24 הנתבע בנכס בעבר אך חול מלהחזיק בו לפני התרחשות האירוע המזיק. המכתן במקרה זה
25 לטעמה הינו מכתן ענייני-מעשי גמיש הכולל את המיחזור של הנתבע לנכס המזיק
26 מעידה לכאורה על היותו בעל היכולת הטובה ביותר למנוע את התרחשות הנוק. בהשאלה
27 לענייננו, טוענת התובעת כי המועד הקובע בשאלת שליטת הנתבעת על הצינור הינו מועד
28 רכישתו והפגמים שנפלו במעשה זה לרבות אי דרישת תקן מתאים, איכותו הידודה, אי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.אי.גי, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושתי' חברה לבניין וקבלנות
בע"

תיק חיצוני:

1 בדיקת זהותו ועוד ו/או במועד התקנתו בבית. כמסגרת שני מועדים אלה השליטה
2 האפקטיבית בצינור הייתה של הנתבעת ולפיכך בהתאם למאון ההסתברויות החלה במקרה
3 זה הייתה לה גם היכולת למנוע את אירוע ההצפה באמצעות רכישת צינור תקין המסוגל
4 להתמודד עם אטמוספירה גבוהה יותר או באמצעות התקנה נכונה שלו. בעניין זה משיבה
5 לה הנתבעת וטוענת כי יש לאבחן את פסק דין ישראליסט על רקע עובדותיו של המקרה על
6 פיהן קבע בית המשפט כי חל על המערערת מבחן השליטה שלא מתוקף ייצור המעלית כי
7 אם מתוקף החזקתה ותפעולה אותה במרצת השנים.

8
9 29. בין המחלוקת שבין הצדדים דעתי כרעת הנתבעת ואבאר:

10

11 א. ראשית, להבדיל מהמקרה שבפניי, שבו מסרה הנתבעת את החזקה בצינור לדייריו
12 שלוש שנים קודם לכן, ומאז לא נדרשה לו, בפסק דין ישראליסט עליו מבססת
13 התובעת את עיקר טענותיה, קובע בית המשפט העליון כי מבחן השליטה במעלית
14 אינו קשור בהתקנתה או בייצורה שנים רבות קודם לכן על ידי המערערת כי אם
15 מתוקף הטיפוליים השוטפים שהיא ביצעה במעלית לפרקים ברבות השנים:

16

17 "לעניינינו יש להזכיר, כי הרשלנות הלכאורית שהוכחה נגד המערערת
18 אינה מתייחסת לשלבי הייצור וההתקנה של המעלית (אשר הושלמו
19 לפני שנים) אלא למהלכי האחזקה והטיפול השוטפים במעלית,
20 שקיימו בידי המערערת לבדה מאז התקנת המעלית. הואיל ובידי
21 המערערת נותרה מידת השליטה שנדרשה לה לצורך הטיפול
22 באחזקתה של המעלית, שוב אין כל משמעות לפרק הזמן הארוך
23 שחלף מאז השלימה את ייצור המעלית והתקינה אותה במקומה."
24 (עמ' 81 לפס"ד).

25

26 ב. שנית, כאמור מבחן השליטה הינו מבחן ענייני-מעשי, הוא יונק את כוחו מרצף
27 האחזקה בפועל של הנתבע בנכס המזיק, מטיב האחזקה בו על ידו, ומזיקתו של
28 הנתבע אליו במועד התרחשות הנזק. מסרתו של התנאי הינה לשלול אפשרות
29 של התערבות חיצונית בנכס שניתן לייחס לגרימת התאונה, וכן זה נועד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"מ

תיק חיצוני:

1 לאפשר לקשור סיבתית את האחראי לנכס לנוק שנגרם ממנו. (עניין קלינה
2 לעיל, בעמ' 22 לפסק הדין).
3
4 לעניין הוזה נקבע בפסק דין ישראליפט על ידי כ"ה מצא שכתב את דעת הרוב של פסק הדין
5 כי:

6 "בבואו לקבוע אם הנתבע הוא בעל שליטה, ידרש בית המשפט,
7 מטבע הדברים, גם לשאלות הקשורות בחזקה שיש (או שהייתה)
8 לנתבע בנכס: טיב זכותו להחזיק בו, עד כמה פעיל למעשה את זכותו,
9 כלום חזקתו (בהתחשב בחובת הנהיגות שחלה עליו מכוחה) הייתה
10 רלוואנטית לגרימת הנזק, האם היו מחזיקים (או בעלי גישה) נוספים
11 וזולתו, מה המשקל שיש לייחס לאפשרות שהנזק נגרם עקב מעשה של
12 אדם אחר, ועוד." (עמ' 80 לפס"ד).

13

14 ובהמשך:

15 "ורק אם, על-פי מאזן ההסתברויות, האפשרות שהתאונה נגרמה עקב
16 התערבות חיצונית הינה לפחות שקולה לאפשרות שניתן לייחס את
17 התאונה לרשלנות שהנתבע נושא באחריות עליה, ייחשב הניזוק כמי
18 שנכשל בהוכחת שליטתו של הנתבע בנכס. פשיטא שאם בית המשפט
19 מגיע לכלל מסקנה כי בפועל הצד השלישי לא התערב, יכולתו
20 הערטילאית והבלתי ממומשת להתערב איננה שוללת את שליטתו של
21 הנתבע." (עמ' 82 לפס"ד).

22

23 30. במקרה זה שלפנינו, עניין לנו בצינור אשר הותקן בבית מגורים אשר נבנה על ידי
24 הנתבעת. הוכח כי הצינור הותקן בבית בטמון לאכלוסו (ראה חקירת נציג הנתבעת מר
25 צרפתי, בעמ' 24 שורה 12 לפ' הדין) ומאז הוא מילא את יעודו במשך כשלוש שנים
26 תמימות והיה בחזקתם הבלעדית של דיירי הבית לאחר שהנתבעת מסרה אותו תקין לידיהם.
27 מרגע התקנתו בבית ועוד קודם לכן באמצעות בדיקתו תחת לחץ מים (כעדות עד הנתבעת
28 מר צרפתי, בעניין הזה שלא נסתרה, שם בעמ' 22 שורה 28-29 לפ' הדין) הוא יצא תחת

14 מתוך 24

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 איי.איי.ג'י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"

תיק חיצוני:

1 שליטתה של הנתבעת כאשר אין מחלוקת בין הצדדים, כי מאז אותו יום ובסמוך להתקנתו
2 לא התגלו בו ליקויים כאלה ואחרים אשר יכלו אולי להעיד על פגם נסתר שנמצא בו בעת
3 החקנתו. בחלוף שלוש שנים אירע הנוק בצינור ואולם סיבתו של זה נותרה לוטה כערפל
4 ואף התובעת אינה יכולה לשלול את קיומה של התערבות או סיבה חיצונית שאינה קשורה
5 בצינור או בגופו בעת החקנתו אשר עשויה הייתה להביא לבקיעתו חרף התקנתו התקינה
6 במקור, כפי שהעיד על כך השמאי מטעמה בעצמו:

7

8

ש. מה גרם לנוק מתוך הבנתך?

9

10 ת. צינור אחד נשלף. הוא נשלף או מלחץ או מתקלה. לחץ מים."

11

12 ובהמשך משהתבקש על ידי בית המשפט לקבוע קונקרטיים מה גרם לנוק בצינור, העלה
13 השמאי מספר סיבות חלופיות אפשריות:

14

15 "מספיק שביצור היה סדק קטן או לחץ או נוק שהתפתח" נעמ' 18 שורות 1, 11 לפרי הדיון.

16

17 הנה כי כן מבחן השליטה אשר נועד לשלול אפשרות של התערבות חיצונית בצינור 31

18 לא הוכח, שכן לא נשלל מפי עדות עד התובעת בעצמו, כי הנוק לצינור עשוי היה להיגרם

19 כתוצאה מלחץ מים חיצוני ולא מוסבר שאינו קשור כהוא זה בטיבו של הצינור במקור. יוער

20 כי באותה נשימה שלל המומחה גם את האפשרות שהנתבעת התרשלה בהתקנת הצינור תוך

21 שהוא מעלה אפשרות שבקיעתו מהאזור שבו הוא נפתח, עשויה הייתה להצביע גם על פגם

22 נסתר ביצור שמטבע הדברים אין לנתבעת כל שליטה עליו נשם, בעמ' 18 שורות 19-20

23 לפרי הדיון. המומחה הינו העד היחידי מטעם התובעת אותו בחרה התובעת להעיד בעניין

24 הזה. על אף שמדובר במומחה שאין זה סוג מומחיותו, כפי שאפרט על כך בהמשך, עדיין

25 אני קובע כי על פי מאזן ההסתברות כשים לב לראיות המוצגות כתיק מטעם התובעת,

26 האפשרות שהצינור נותק ממקומו בעקבות פגם מולד בו הינה שקולה באותה מידה

27 לאפשרות שאירוע חיצוני שקשור בלחץ מים שעבר בו, גרם לכך. לטעמי דווקא העובדה

28 שהצינור נותק ממקומו בקצהו העליון עשויה יותר ללמד על האפשרות השנייה המטיבה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 עם הנתבעת ואולם בהעדרה של ראייה מן המומחיות לכך, אשר תטה את מאזן ההסתברויות
 2 לטובת מי מהצדדים, לא ניתן לקבוע מסמרות בעניין הזה כמו שבאותה מידה העובדה
 3 שהצינור השני-השמאלי, שמילא את יעורו כנדרש עד לאירוע הנזק, לא ניזוק, עשויה ללמד
 4 על האפשרות ההפוכה.
 5
- 6 התוצאה אליה הגעתי משליכה מטבעה גם על קיומו של התנאי השלישי. על כן 32
 7 לכאורה ניתן היה לעצור עתה עם בחינת יישומה של דוקטרינה הכלל לנוכח שלילתו של
 8 התנאי השני, ואולם מבקש אני להתייחס גם לאפשרות החלתו של התנאי האחרון. תנאי זה
 9 אינו מתקיים לנוכח העדרה של תשתית ראייתית מספקת להחלתו. בפסק דין ישראליפט
 10 קבע כב' השופט מצא, כי התנאי השלישי מחייב את התובע בשלב הראשוני להניח תשתית
 11 עובדתית מספקת להערכה שיפוטית אפשרית, שלמיה אירוע התאונה מתיישב יותר עם
 12 קיומה של רשלנות מצד המערערת מאשר עם היעדרה. "נשם, בעמ' 75 לפס"ד".
 13 התובעת שבפניי בחרה לעצמה "חיים קלים". היא בחרה לחמוך את תביעתה כחוות דעתו
 14 של שמאי רכוש מטעמה אשר נשכר על ידה בסופו של יום לאמוד את עלותו של הנזק שנגרם
 15 לבית בעקבות ההצפה. מטבע הדברים שמאי זה אינו יכול לחוות את דעתו על פגם שנפל
 16 בצינור בעת ייצורו או בעת התקנתו בבית או כי מדובר בחיקוי זול שהותקן שאינו עומד
 17 בקנה מידה ראויים על פי התקן הישראלי המחייב, שכן מדובר בתחום במומחיותו. הלכה
 18 היא כי הקביעה האם כישורי המומחה הולמים את הנדרש מסודה היא לבית-
 19 המשפט שבפניו מעיד המומחה (ע"פ 112/69 חליחל נ' מדינת ישראל, פ"ד כג(1))
 20 733, 742-743; ע"פ 436/88 רבינוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(1) 553, 556; א'
 21 הרנון דיני ראיות (חלק שני, תשמ"ה) 297) (כמובא מע"א 2906/01 עיריית חיפה ואח'
 22 נ' מנודה חברה לביטוח בע"מ, פורסם בנבו, 25.5.06 בעמ' 25).
 23
- 24 33. מר משיח - דייר הבית, העיד כי החזיק בצינור לפחות 6 חודשים מאז האירוע הנדון
 25 [עמ' 15 שורה 26 לפי הדיון]. לפיכך, לרשות התובעת עמד זמן לא מבוטל לבחון את
 26 הצינור על כל היבטיו אל מול הגורמים הרלוונטיים העוסקים בכך, כדוגמת מכון התקנים
 27 או מכון איווטופ, ולהציג לבית המשפט חוות דעת מתאימה ונכונה בדבר הסיבות הברורות
 28 לנזק. הוכת כי בשלב הזה התובעת כבר הייתה בסוד העניינים שכן השמאי מטעמה ביקר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.אי.גי, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"

תיק חיצוני:

1 בבית ואמר את נוקיו הרבה קודם לכן עוד לפני שהצינור יצא משליטתו של הדייר. לחילופין
2 עמדה בפני התובעת האפשרות לרפא את מחולה זה ולהגיש חוות דעת מומחה מטעמה
3 במהלך ניהול התיק שיש בה לשלול את טענת הנתבעת בכתב הגנתה בנוגע להשפעת לחץ
4 המים הסביבתי על תוחלת החיים של הצינור. התובעת כחרה במקרה זה ב- "שב ועל
5 תעשה".

6

7 כפי שצינתי והוסבר, סיבה אפשרית לנוק בכדי להעביר את נטל ההוכחה מאת .34
8 התובעת לנתבעת, מחייבת את התובעת בהנחת תשתית ראייתית מספקת להערכה שיפוטית
9 אפשרית שהנוק נגרם ברשלנותה של הנתבעת. הערכותיה של התובעת בנושא מקור הנוק
10 היו ללא בסיס, מן הסברה, ובוודאי שלא מבוססות מקצועית והסתמכו על עדותו של
11 השמאי מטעמה אשר מטבע הדברים אינו בקיא דיו בתחום זה ואין זה מתחום מומחיותו
12 ועל כן אין ברבר בכדי לשלול כי טעם חיצוני שאינו קשור בצינור כדוגמת לחץ מים סביבתי
13 לא תקין שהופעל עליו הינו הסיבה לנוק כמו גם שלא ניתן לקבוע אחרת.

14

15

שאלת רשלנותה של הנתבעת

16

17 בכך באים אנו לבחון את טענת רשלנותה של הנתבעת. התובעת טוענת בסיכומיה .35
18 כי ככל שיקבע כי הכלל הטמון בסעיף 41 לפקודת הנויקין לא מתקיים, אזי בהכרח מתקיימת
19 החזקה כי הנתבעת ו/או הצד השלישי התרשלו כלפיה בעת שרכשו צינור מבלי לוודא שהוא
20 נושא תו תקן ישראלי וכי שניהם לא ידעו להצביע על זהות היצרן ו/או היבואן של הצינור.
21 עוד נטען כי שמאי התובעת העיד כי לדעתו מדובר בצינור מתוצרת סין זולה וכי הנתבעת
22 לא שללה את טענתו בעניין זה וכלל לא התמודדה עמה. התובעת יוצאת מנקודת הנחה כי
23 צינור שכזה אמור היה להחזיק שנים רבות ואם ניזוק אין זאת אלא משום שלא התאים
24 לייעודו ו/או שהותקן באופן לא מקצועי וכי הנתבעת הודתה שלא הנחתה את הדיירים
25 להחליף את הצינור לאחר 3 שנים ולא נתנה הסבר לכך. התובעת גם טוענת כי הנתבעת לא
26 הוכיחה כי בוצעה בדיקת לחץ ו/או כל בדיקה אחרת לאהר התקנת הצינור וכי היא ויתרה
27 על כל אפשרות לבדוק אותו חרף הוותרתו בבית משך תקופה ארוכה. עוד נטען כי הנתבעת
28 לא הביאה לעדות את מי שהתקין את הצינור ואת מי שביקר בבית לאחר האירוע מטעמה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות בע"מ

תיק חיצוני:

- 1
- 2 הנחבעת אינה מסכימה לפרשנותה זו של התובעת בשאלת הרשלנות שהיא מייחסת .36
- 3 לה. לטענתה כשלה התובעת בהוכחת יסודות עוולת הרשלנות שכן היא לא הביאה מלפני
- 4 בית המשפט ראיות, להבדיל מחזקות, הקושרות אותה לנוק או להיווצרותו מקום בו נטל
- 5 הבאח הראיות והשכנוע מוטל על כתפיה. הסתמכותה של התובעת על עדותו של השמאי
- 6 מטעמה אודות איכותו של הצינור אינה אפשרית כאשר מדובר בהנחת הנתות לא מבוססות
- 7 שלא נבדקו בצורה מקצועית, וכי בהתאם לא הוכח שהצינור היה לקוי במשך תקופת
- 8 התקנתו בבית או לא מתאים להתקנתו בו. הנתבעת שוללת את הנחותיה של התובעת בנוגע
- 9 לטיב הצינור גם על יסוד התקופה בת השלוש שנים שבה הוא פעל ללא דופי בבית וכי לא
- 10 היה כל מקום מבחינתה, להנחות את הדיירים להחליפו שכן הוא נרעד לתקופה ארוכה יותר
- 11 של שנים בה בשעה שהנחייה שכזו יהיה בה משום קביעת דרגת אחריות רחבה יתר על
- 12 המידה התורגת מתובת הוזהירות הקונקרטיה החלה עליה במקרה הוה, מה גם שבהתאם
- 13 לעדות השמאי מטעמה של התובעת אין דרך לשלול התערבות חיצונית של לחץ מים
- 14 שהופעל על הצינור או למצער, טיפול לקוי של הדיירים בו במסגרת אחסון לא מבוקר של
- 15 ציוד ותומרי ניקוי בסביבתו. כאשר לחובת הוזהירות הקונקרטיה החלה עליה, טוענת
- 16 הנתבעת כי זו לא הופרה כלל על ידה, היא בנתה את הבית, כעדות שמאי התובעת, באופן
- 17 איכותי ואין היא יכולה לחוב בגין "סיכון סביר" שעלול לנבוע מתקלה בצינור מים גמיש
- 18 שעלותו פעוטה ביותר, שנפגם לאחר 3 שנים, בהן הוא היה בשליטתם המלאה ובשימושם
- 19 הבלעדי של דיירי הבית. הנתבעת גם טוענת מעברם של דברים כי נגרם לה נזק ראיתי על
- 20 ידי דיירי הבית בעצם טיפולם באירוע, הן לעניין העיכוב במסירת ההודעה עליו והן לעניין
- 21 מניעת אפשרות לבחון את הנוק שנגרם לבית ולצינור.
- 22
- 23 עוולה הרשלנות מנויה בסעיפים 35 ו-36 לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש] .37
- 24 ומחייבת היא את התובע להוכיח את יסודותיה שהם: חובת זהירות מושגית
- 25 וקונקרטיה, התרשלות ונזק שנגרם לו בגינה (ע"א 243/83 עיריית ירושלים נ' גורדון, פ"ד לט(1) 113, 129-130 (1985); ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה
- 26 המקומית בית שמש, פ"ד לז(1) 113, 122 (1982); ע"א 862/80 עיריית חדרה נ' זוהר, פ"ד לז(3) 757, 768 (1983); ע"א 2625/02 נחום נ' דורנבאום, פ"ד נח(3)
- 28

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זחב בע"מ נ' צרפתי צבי ושוח' חברה לבניין וקבלנות
בע"

תיק היצוי.

- 1 31-30, 17-15, פסקאות 408, 385 (2004); ע"א 10078/03 שחיל נ' מדינת ישראל, פסקאות 17-15, 31-30
- 2 לפסק דינו של השופט לוי (פורסם בנבו, 19.3.2007) (פס"ד קלינה לעיל בעמ' 13-
- 3 14). במסגרת פסק דין שניתן לאחרונה על ידי בעת המשפט העליון בע"א 3521/11
- 4 עו"ד דניאל וגנר נ' מול עבדי, (פורסם בנבו, 22.6.14) שיקף בית המשפט את
- 5 עמדתו כאשר למיקומן של האסכולות השונות שיצאו תחת ידיו ברבות השנים
- 6 בנושא השימוש הרצוי שיש לעשות ביישום דוקטרינת עוולת הרשלנות הישראלית,
- 7 והטעים כי דרך המלך הראויה בעיניו כיום הינה יישום עוכב של כל יסודות העוולה
- 8 מראשיתן ועד סופם, לאמור, בחינת החובה תחילה ולאחריה ההתרשלות כאשר בכל
- 9 מה שנוגע לחובת הזהירות אין עוד לדעת בית המשפט צורך לבחון בכל תיק ותיק
- 10 הן את חובת הזהירות המושגית והן את החובה הקונקרטית. יש לדעתו מקום
- 11 לביצוע חלוקה בעניין זה לשלוש קבוצות של חובות הזהירות לפי: חובת הזהירות
- 12 מוכרת, חדשה וגבולית. עמדת בית המשפט הינה שיש להתאים את אופן בחינת
- 13 החובה לסוג החובה כתיק המונח לפני השופט, כנגזרת מעובדות המקרה. במקרים
- 14 שחובת הזהירות מוכרת, כבמרבית תיקי הנוזיקין, מציע בית המשפט לבחון את
- 15 שאלת החובה ברמת הפשטה קונקרטית בהתאם לנסיבות המקרה. ממילא לטענתו
- 16 ברוב הגורף של המקרים התשובה תהיה מוכרת, וניתן יהיה להתקדם לשאלת
- 17 ההתרשלות. בהתאם לכך, במקרים מסוג חובת הזהירות החדשה, השאלה צריכה
- 18 להיבחן ברמת הפשטה כללית ומושגית, הנשענת על עקרונות של צדק ומדיניות
- 19 משפטיות. ואילו בחובת הזהירות הגבולית, יש לבחון את החובה ברמה פרטנית-
- 20 מופשטת, תוך השוואה למקרים אחרים באותה קטגוריה בהם הוכרה או לא הוכרה
- 21 החובה.
- 22
- 23 38. בענייננו, במוקד הדיון בעוולת הרשלנות ניצבת שאלת התרשלות הנתבעת
- 24 כלפי התובעת שהרי נדמה שאין חולק כאשר לחובתה של הנתבעת לספק למבוטחי
- 25 התובעת צינור תקין אשר יחזיק לאורך השנים. השאלות שנתרו במחלוקת הינן
- 26 האם סופק צינור תקין והאם זה הותקן כראוי על ידי הנתבעת או שמא התרשלה
- 27 הנתבעת באחד או יותר משני אלמנטים אלה?.
- 28

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.אי.ג'י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"

תיק חיצוני:

1 במקרה זה אין בידי מספיק כלים לבחון את השאלות הנדונות באשר התובעת לא
2 סיפקה לבית המשפט תשתית ראייתית מספקת שתלמד על מהותו של הנזק בצינור
3 ובהתאם על התרשלותה של הנתבעת באחת או יותר מהשאלות שנוותרו במחלוקת.
4 כפי שצוין, התובעת מצפה מאת הנתבעת שתעשה מלאכתה קלה ותהא זו היא אשר
5 תוכיח כי לא התרשלה ואולם הנטל בעניין הזה מוטל עליה כאשר על התובעת
6 ראשית לכל לספק נתונים על מקור הנזק, מקום בו אין סיבה מהותית מבחינתה
7 לעשות כן. לפיכך, בהעדרה של ראייה אשר תלמד ממה נבעה הפרדות הצינור לא
8 ניתן לקבוע בהתאם באם הנתבעת פעלה כשורה אם לאו בעת הספקתו והתקנתו
9 בבית, ובוודאי שלא ניתן לקבוע כי הנתבעת התעלמה מנורות אזהרה שאמורות היו
10 לדלוק בעת רכישתו מאת צד ג' וזאת בכל מה שנוגע לטיב הצינורות שסופק לו על
11 ידה שכן גם בעניין הזה התובעת לא השכילה להביא ראייה אודות התקן הישראלי
12 שחל על הצינור לעומת עמידתו בתקן זה בפועל וזאת בין היתר מחמת זה שהוא לא
13 נבדק על ידה. התובעת גם התנגדה להצגתו וכדיקתו של מסמך מסעם חברת
14 איזוטופ שביקש צד ג' להציג בפני בית המשפט, שאולי עשוי היה לשפוך אור על
15 הדברים [ראו: עמ' 25 שורות 22-23 לפר' הדיון].

16
17 יוער כי לא בכל מקרה של שלילת הכלל הסמון בסעיף 41 לפקודת הנוזיקין, 39
18 יטה בית המשפט לשלול את מעבר נטל הראייה להוכחת העדר רשלנות לנתבע
19 ואולם הדבר קשור בנסיבותיו של כל מקרה לגופו. בעניין ישראליפט קבע כ"ה ברק
20 כי נסיבות העניין החריגות כל כך בהן מצא אדם את מותו מנפילה לפיר מעלית אשר
21 אין מחלוקת כי הייתה תחת תפעולה ואחזקתה השוטפים של המערערת, מעלות מיד
22 את האפשרות, כי משהו לא כשורה התרחש כמעלית בשעה שדלתות המעלית לא
23 אמורות היו להיפתח כשהמעלית לא מצויה במקום ולפיכך באם דלת המעלית נפתחה
24 בכל זאת, אות היא כי הייתה רשלנות שעל המערערת בתור יצרנית המעלית והנותנת
25 שירות באחזקתה, להראות כי זו אינה מונחת לפתחה. על כן קבע בית המשפט כי גם לו
26 הייתה נשללת חזקת כלל "הדבר מדבר בעד עצמו" עדיין היה נוטה לקבל את התזה
27 לפיה על הנתבעת להוכיח כי לא רשלנותה היא זו שגרמה לנזק.
28

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.אי.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות בע"מ

תיק חיצוני:

1 בעניינו כפי שראינו, לניתוקו של הצינור ממקומו יכולות להיות מספר סיבות אפשריות
2 והגיוניות אשר עומדות בקו אחד ומאוזן זו לצד זו ומשום כך עשויות הן להתיישב באופן
3 שווה עם כל אחת מטענות הצדדים ועלכן אין זהו המקרה שבו יטה בית המשפט להעביר
4 את מטל ההוכחה מכתפיה של התובעת אל הנתבעת.

5
6 **40.** בהסיקי מסקנות אלה, אין אני נדרש לטוגיית הנזק הראייתי אותה מעלה ובה דנה
7 הנתבעת בסיכומיה, כמו גם אין אני נדרש לנושא "אי ההתאמה" אשר טמון בחוק המכר
8 (דירות) אשר גם לגביו ניתנה התייחסותה של הנתבעת בסיכום, כאשר נראה כי התובעת
9 זנחה טענתה זו בסיכומיה שלה ולא נתנה לה ביטוי אלא בחרה להתרכז בפרשנותה את
10 כלל סעיף 41 לפקודת הניקין ועולת הרשלנות לטובתה. אף בעניין זה ולמעלה מהצורך
11 אבאר, כי פרט לנימוקיה של הנתבעת הקשורים באי החלטה של תקופת הבדק על המקרה
12 הנדון ביחס לשאלת זהות בעל הנטל להוכיח אותה, שכן הנתבעת גורסת כי תקופה זו
13 חלה מלהתקיים בחלוף שנתיים ימים מאז התקנת הצינור וזאת לנוכח תיקון מס' 4
14 לחוק המכר (דירות) שפורסם ביום 10.7.02, ככלל אינו סבור כי אילו חל היה בעניינו
15 חוק המכר (דירות) כהוריתו היום, עדיין הייתה התובעת מופטרת מחובתה להוכיח את
16 תביעתה בכל מה שנוגע לכשל שנפל בצינור. זאת כיוון שסעיף 4(א) לחוק המכר
17 (דירות) המתייחס לאי ההתאמה שהתגלתה בדירה בתקופת הבדק אינו פוטר את הדיר
18 מחובתו להוכיח תחילה את אי ההתאמה שהתגלתה. יוער כי בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק
19 הנ"ל, מינוח המילים "אי התאמה" הינו כהגדרתו בסעיף 11 לחוק המכר, תשכ"ח-1968
20 אשר אינו מגדיר מטבעו את זהות בעל חובת ההוכחה לאי ההתאמה אלא שפשיטא היא
21 כי במקום שאין החוק או הדין המצוי נוקב אחרת, נטל זה שהינו בבחינת "המוציא על
22 חברו עליו הראייה" מוטל על התובע. על יסוד כל האמור לעיל ומסקנותיי על פיו, אני
23 מורה על דחיית התביעה ובהתאמה על דחיית ההודעות לצד ג' ולצד ד'.

טרם אפילו- על משמעות הזכות לתחלוף בביטוח

24
25
26
27 **41.** כאשר להוצאות המשפטיות בתיק זה, ראיתי מקום ליחד לנושא הזכות לתחלוף
28 של חברות הביטוח מספר מילים אך טרם שאדרש לכך ספציפית, אפתח בתיאור קצר של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג.י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 קורות התיק: מדובר בתיק, חלקו תיק נייר וחלקו תיק אלקטרוני, אשר נפתח על ידי
- 2 התובעת ביום 20.3.2006, היינו לפני כעשור, ואשר כלל תשעה דיונים: שמנה דיוני
- 3 קדם משפט ודיון הוכחות אחד שהתקיים ביום 1.1.05 עד אשר הגיע זה לקו הסיום היום.
- 4 בדרך נדון התיק על ידי שלושה מותבים אשר אחד מהם כ"ה חאגי יחיא ז"ל הלך אל
- 5 בית עולמו.
- 6
- 7 אין בליבי חלילה טרוניה על התנהלותה בפועל של התובעת או בא כוחה בתיק זה. נהפוך
- 8 הוא אני סבור שבא כוח התובעת נהג בהגינות כלפי בית המשפט וחבריו אף כשעה
- 9 שנצרכה סבלנותו הרבה לנוכח חילופי מותבים ועורכי דין בתיק. טרוניתי העקרונית
- 10 נוגעת למהלך ההחלטה ודרך יישומה של הוצאת תיק זה לתביעה משפטית מבין
- 11 שורותיה של התובעת, מתוקף זכות התחלוף המוקנית לה בתור חברת ביטוח.
- 12
- 13 אין מחלוקת בדבר זכותן של חברות ביטוח לממש את זכותן לתחלוף הנוק ששולם על
- 14 ידן למבוטחן. מדובר במושכלות יסוד אשר טמונות בהוראה סטטוטורית המגדירה בסעיף
- 15 62(א) לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981. עם זאת וכפי שצוין לא אחת, זכות זו
- 16 אינה נקייה מביקורת, ואף היו שהציעו לבטלה (א' פרוקצ'יה, "תניית התחלוף
- 17 בפוליסות לביטוח רכב", משפטים יא (תשמ"א) 125) וזאת למרות אלו המצדדים
- 18 בה מטעמים מוטריים הקשורים בעקרונות של צדק מתקן, שיקולים של מדיניות
- 19 משפטית בעיצוב נורמות של התנהגות חברתית ראויה והחשש מפני ייקור פרמיות
- 20 ביטוח במקרה של תחלוף ביטוחי (ע"א 2906/01 עיריית חיפה ואח' נ' מנודה
- 21 חברה לביטוח בע"מ, פורסם בנבו, 25.5.06 בעמ' לפס"ד 58-59).
- 22
- 23 אין צורך להכביד במילים על משמעות ריבוי של חביעות התחלוף המוגשות מידי יום
- 24 ביומו על ידי חברות ביטוח לבית המשפט. מדובר בכמות רבה מאד של תיקים ועל כן
- 25 מצריך הדבר מטבעו הקצאת משאבים שיפוטיים מתאימים, שובל מזכירותי שקשור
- 26 בטיפול בהם ועוד.
- 27

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.אי.ג'י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"י

תיק חיצוני:

- 1 על יסוד כך מצופה מאת חברות הביטוח התופסות נתח נכבד ביותר מכלל התביעות
2 הנדונות בנוזקין בבתי המשפט, לערוך ביקורת פרטנית ומושכלת יותר מצדן של התיקים
3 שהם מחליטים להוציאם לתביעה משפטית תרף הזכות המוקנית להן על פי דין לעשות
4 כן.
5
6 אין די להתבסס על מכניזם אוטומטי של הוצאת תיקים לחביעה המבוסס על הזכות
7 לשיבוב תוך השענות על ראיות סטנדרטיות שמוגשות דרך קבע בכל תיקים לפי סוגו,
8 כדוגמת חוות דעת שמאי רכוש בתיק זה, מבלי להביא בחשבון את יכולתה של זו להוכיח
9 את תביעתה בפועל על בסיס ראיות אלו.
10
11 ריבוי תביעות לא מבוקר משמעו מתן שירות לא יעיל ומעמסה מיוחד על הציבור
12 ומערכת המשפט שנצרכת להתמודד עם עומסים לא מבוקרים אלה כל פעם מחדש. אין
13 זה סוד, בפרט למותבים העוסקים בתחום זה של הביטוח, כי מערך טוב יותר של ביקורת
14 טרום תביעתית, מטעם חברות הביטוח, אשר נתן מענה הולם יותר באשר לסיכויי
15 המשפטיים של כל תיק שיוצא תחת ידיהן, עשוי להביא לתשואה יעילה יותר ומיטבית
16 של התיקים הנדונים בבתי המשפט וכפועל יוצא מכך ליתן שירות טוב יותר ויעיל
17 לציבור.
18
19 במקרה זה שלפניי, סבורני כי לו הייתה התובעת עוצרת לרגע ובוחנת את צעדיה
20 עוד טרם שהחליטה להוציא תיק זה להליך משפטי, בוודאי הייתה מגלה כי חסרים לה
21 נתונים מהותיים להוכחת תביעתה ועל כן בוודאי דרך ניהול תביעתה הייתה מושכלת
22 יותר. יציאתה כך "לקרב" מבלי שציידה את עצמה בכלים נאותים, משך כמעט עשור,
23 הינה פונקציה הקשורה בין היתר בדחיית תביעתה. לא אמרנו דברים שאמרנו אך מפני
24 הצורך בלבד להאדיר ולהגדיל תורה מסיני ותקוותי כי קריאתי זו תענה בחיוב.
25
26 יש לקבוע הוצאות משפט בתיק זה. בהתבסס על מערך ניהול התיק והמשכו
27 ועל העבודה לה נצרכו הצדדים, אני מורה לתובעת לשאת בהוצאת שכר טרחת בא כוחה
28 הנתבעת בסך 10,000 ש"ח לתשלום בתוך 30 ימים מהיום. בהתאמה לנוכח רחיית ההודעה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21455-06 אי.א.ג'י, ביטוח זהב בע"מ נ' צרפתי צבי ושות' חברה לבניין וקבלנות
בע"

תיק חיצוני:

1 לצד ג', הנתבעת תישא בהוצאות שכר טרחת צד ג' בסך 5,000 ש"ח הנמוכות מההוצאות
2 אותן קבעתי לטובת התובעת, זאת בין היתר לנוכח האיחור בהגשת תצהירי עדות
3 הראשית מטעמו והתנהלותו המאוחרת של צד ג' בתיק הנלמדת בין היתר מאי הופעתו
4 לדיונים מסוימים. איני עושה צו לפסיקת הוצאות לטובת צד ד'. מנכ"ל צד ד' ומגיש
5 תצהיר עדות הראשית מטעמו, עשה דין לעצמו בעת שהחליט ללא קבלת רשות לכך
6 מבית המשפט, להימנע מלהתייצב לדיון ההוכחות שנקבע מבעוד מועד על ידו, וזאת
7 למרות דחיית בקשתו לדחות את הדיון למועד אחר אשר הוגשה על ידו בערבו של
8 הדיון. כיוון שכך נמנעה מאת הצדדים האפשרות לחקור את צד ד' על תצהירו והגם
9 שמסקנתי על פי פסק הדין לא התבססה על האמור בו, יש לראות בחומרה התנהלותו זו
10 של בעל דין ואך מפני שאף צד לא טען בעניין הזה לא כדיון ולא היום, ודרש סעד
11 לטובתו, לא נדרשתי אופרטיבית לנושא זה כהלכתו. יש עם זאת לתת לדברים ביטוי
12 במסגרת הוצאות המשפט הסופיות בתיק.

13

14

15 **תמוכירות תשלוח את פסק הדין בדואר לצדדים.**

16

17 ניתן היום, כ"א אב תשע"ה, 06 אוגוסט 2015, בהעדר הצדדים.

18

עדי סומך, שופט

19

20

21

22